

Přicházejí nejdražší Vánoce za poslední zhruba jedno desetiletí

svobodny-svet.cz/prichazeji-nejdrazsi-vanoce-za-posledni-zhruba-jedno-desetileti

22. prosince 2022

Zároveň budou nejchudší z hlediska toho, co si u jejich příležitosti lze **za průměrný výdělek pořídit.**

Posuzovat kondici české ekonomiky jen pohledem do „plných restaurací a nákupních center“ je šarlatánství. Ve skutečnosti se spotřebitelské výdaje Čechů propadají skoro nejvíce v historii.

Tak v Česku prý žádná ekonomická krize není, ba ani žádná ekonomicky náročná doba. Bystrí pozorovatelé o tom dnes a denně zpravují na sociálních sítích a leckdy tak stvrzují převládající názor své bubliny. Odhalili to – jako ostatní v jejich bublině – pouhým pohledem do nákupních center a restaurací, které jsou údajně tak plné, že je spíše namístě mluvit dále o prosperitě.

Jenže... Posuzovat zdraví ekonomiky a spotřebitelů pohledem do „plných restaurací a obchodních center“ je jako pohledem hodnotit zdraví pacienta. Ano, zkušený lékař leccos pozná i jen pohledem, ale opravdu důkladné vyšetření se dnes málokdy obejde bez zapojení

nejrůznějších zařízení a přístrojů – hledí i tam, kam oko nevidí. Zrovna tak posuzovat kondici ekonomiky pouze pohledem, a ničím jiným, představuje šarlatánství.

Ekonomii 16. století. Od té doby jsme vynalezli třeba statistické úřady. Ten náš říká, že propad spotřeby je prakticky nejhlubší v tomto miléniu.

Energetická dražota a obecně inflace si totiž podle nejnovějších dostupných dat – říjnových – vybraly nečekaně krutou daň na tržbách tuzemských obchodníků. Maloobchodní tržby se totiž meziročně propadly o 9,4 procenta. Větší propad zaznamenaly od počátku milénia pouze jednou, v dubnu 2020.

Tehdy však podstatná část kamenných obchodů kvůli první vlně pandemie covidu musela zavřít. Přesto se tržby maloobchodu v dubnu 2020 propadly jen nepatrně více než letos v říjnu, a sice meziročně o 9,8 procenta.

Nelze předpokládat, že se situace v listopadu a prosinci příliš zlepšila. I když jistou úlevu mohl zapříčinit plný náběh v říjnu zavedeného úsporného tarifu a odpuštění příspěvku na obnovitelné zdroje. A pak také vyhlídka na zastropování cen energií, které platí od ledna a jež si bohužel řada domácností nebezpečně vykládá jako ultimátní spásu.

Ve skutečnosti teprve od ledna dále statisíce domácností pocítí, co to je opravdová energetická dražota. Třeba proto, že jim skončí fixace. Ale i úroveň stropu energií není tak velkorysá, aby nevedla k výraznému snížení životní úrovně čtených domácností.

Nelze se divit, že pesimismus domácností se dá krájet a že jejich statisticky měřená spotřebitelská nálada je stále i nyní prakticky nejhorší od začátku milénia, kdy se s jejím sledováním začalo. Meziměsíčně se říjnové tržby maloobchodu propadly rovněž nečekaně markantně. K čemuž ovšem evidentně přispěla i skutečnost, že v září mnohé rodiny s dětmi inkasovaly výplatu vládní

pomoci ve výši 5 000 korun na dítě, kteréžto prostředky zhusta využily na nákupy, například v souvislosti se začátkem školního roku. V říjnu už se tato injekce z velké části vyčerpala, což přispělo k citelnému meziročnímu poklesu tržeb maloobchodu.

Lidé v Česku v obavě z energetické drahoty po celý podzim razantně omezují své výdaje a příliš se to nemění ani v adventním čase. Obchodní centra a restaurace sice možná plní, ale dokud nevyřknou svůj ortel statistici ČSÚ, začátkem příštího roku, netušíme, kolik reálně utrácení či zda se pouze „nešpacírují“ kolem výloh. Zprávy obchodníků hovoří o propadu reálně nakupovaného zboží – jak potravinářského, tak nepotravinářského – meziročně o deset až dvacet procent.

To není málo. A mohlo by to znamenat dokonce historicky rekordní propad maloobchodních tržeb.

Není se co divit. Kupní sílu Čechů nahlodává citelně inflace. Letos od ledna do září Češi po zohlednění vývoje mezd a inflace reálně zchudli o devět procent, mají tedy čistě jen z důvodu růstu cen takřka o desetinu menší příjmy či úspory.

Tak slabé výsledky, jaké vykazuje říjnový maloobchod, přesto nikdo nečekal. Experti oslovení agenturou Bloomberg sice předpokládali pokles, ale spíše kolem šesti procent. Propad o více než devět procent je tak „studenu sprchu“. Podobný vývoj je nutné předpokládat i za listopad a prosinec.

To, jak se letos o svátcích Čechům finančně přitíží, ilustrují „vánoční“ výpočty Českého statistického úřadu. Jeho statistici v roce 2015 spočítali, že ingredience pro přípravu štědrovečerní hostiny vyjdou – v tehdejších cenách – na 195 korun.

Pokud ponecháme ingredience, s nimiž před sedmi lety ve své kalkulaci ČSÚ počítal, a aktualizujeme tehdejší ceny tak, aby odpovídaly letošním nejnovějším údajům ČSÚ, případně údajům

prodejců, zjišťujeme, že jejich souhrnná cena od roku 2015 vzrostla z uvedených 195 na 321,1 korun. To odpovídá nárůstu o 64,7 procenta.

Mezi třetím čtvrtletím 2015 a třetím čtvrtletím roku letošního přitom průměrná hrubá mzda v Česku stoupla podle ČSÚ z 26 072 korun měsíčně na 39 858 korun. To značí nárůst o 52,9 procenta.

Takže za uplynulých sedm let cena štědrovečerní hostiny vzrostla výrazněji než průměrná mzda. Za průměrnou mzdu tak letos pořídíme méně štědrovečerních hostin. Zatímco v roce 2015 jsme jich takto pořídili hned 134, letos to bude jen 124. Pro průměrně vydělávajícího Čecha je tedy štědrovečerní hodování letos citelně dražší, než bylo pro průměrně vydělávajícího Čecha před sedmi lety.

Pochopitelně, jde o příklad. Nikdo nepořizuje 124, a dokonce ani deset štědrovečerních hostin. Jenže podobně je tomu s řadou zboží a služeb. Přicházejí zkrátka nejdražší Vánoce historie, které zároveň budou nejchudší – z hlediska toho, co si u jejich příležitosti lze za průměrný výdělek pořídít – za poslední zhruba jedno desetiletí. Ať jsou přesto šťastné a veselé. A štědré alespoň na lásku a úsměvy – ty mají peněžní cenu naštěstí stále stejnou, nulovou.

| LUKÁŠ KOVANDA

■ ■ ■ ■ ■ (2 votes, average: **5,00** out of 5)

>> **Podpora**

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> **Pravidla diskuze**

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

